

Елізабет Беар Смуга прибою

Халцедонна була створена не для сліз. Вона їх просто не мала – хіба що сльозами були ті холодні довгасті крапельки скла, випаленого з неї пекельним жаром, що скалічив її.

Такі сльози могли стікати її обшивкою повз розплавлені датчики і зриватися на байдужий пісок. І коли вони падали, вона підбирала їх, як решту блискучих уламків, і складала до своєї колекції дорогоцінного сміття, яке висіло в сітках, що стягували її побитий панцир.

Вона могла би бути врятованим після катастрофи трофеєм, якби залишився хоч хто-небудь, щоб їх збирати. Але вона була останньою бойовою машиною, триногою сплющеною сльозою завбільшки з важкий танк із двома великими і одним тонким маніпулятором, підібганими під туреллю голови, що вінчала її фігуру. Її полікерамічна броня вкрилася павутинням тріщин, як небитке скло. Покинута своїми дистанційними операторами, вона кульгала пляжем, волочачи оплавлену кінцівку. Вона нагадувала викинутий брукс.

Бельведера вона зустріла на пляжі.

#

Нога, яку тягла Халцедонна, вдавлювала в мокрий пісок розкриті черепашки молюсків, вимиті на поверхню бурунами, що відступали в море. Ця нога була із задньої пари, тож вона не завдавала багато клопоту на щільному піску. На неї можна було спертися і, поки Халцедонна не наближалася до каміння, тягти її було неважко.

Просуваючись уздовж смуги прибою, вона зрозуміла, що за нею слідкують. Вона не підвела голови. Система автоматичного наведення захопила в приціл одягнуту в лахміття постать, що пригиналася за обвітреним валуном, але оптичні датчики були потрібні їй, щоб сканувати мішанину з водоростей, плавника, пінопласту і скелець, яка вкривала оголений відпливом берег.

Він стежив за нею весь час, поки вона шкутильгала пляжем, але зброї в нього не було, і закладені в неї алгоритми не вважали його загрозою.

Тим краще. Їй подобався той плаский валун пісковика, з-за якого він визирав.

#

Назавтра він знову стежив за нею. День був ясним; вона знайшла місячний камінь, якийсь прозорий уламок, трохи червоно-помаранчевих черепків і трохи скелець, що помутніли від хвиль.

#

– Шо то ти збираїш?

– Уламки кораблів, – відповіла Халцедонна. Він уже кілька днів підкрадався щораз ближче і тепер ішов за нею слідом, наче чайка, виколупував моллюсків з борозни, яку виорювала її залякла нога, і складав їх до подертої й залатаної сітки. «Харчі», – здогадалась вона, і він справді витяг з торби крихітного моллюска і складаного ножика з поламаним лезом, щоб видлубати свій трофей. Її датчики тьмяно підфарбували ніж. Зброя, але для неї загрози не становить.

Він доволі вправно розкрив, висмоктав і жбурнув раковину геть менш, ніж за три секунди, але м'яса там був шматочок. Стільки зусиль за таку мізерну винагороду.

Він був надто кістлявий, обідраний і малий як на людину. Мабуть, молодий. Вона подумала, що він питає: «Яких кораблів?» – а вона махне кудись у бік затоки, де колись стояло місто, і скаже, що раніше їх було багато. Але він здивував її.

– Шо ти хоч з ними робить? – він витер рота обліпленою піском лапою, з кулака якої недбало стирчав зламаний ніж.

– Коли назбираю достатньо, то робитиму з них намиста. – Під жмутом водоростей, які називали «пальцями мерця», вона помітила якийсь виблиск і розпочала марудний процес присідання до нього, компенсуючи несправність гіроскопів власними розрахунками.

Начебто-дитина захоплено на це дивилася.

– Та не. З такого намиста не зробиш.

– Чому ні? – вона опустила ще на дециметр, компенсуючи вагу пошкодженої кінцівки. Вона зовсім не бажала впасти.

– Я бачу шо ти підбираєш. Воно все різне.

– То й що? – спитала вона, подолавши ще кілька сантиметрів. Її гідравлічна система скиглила й вила. Одного дня ця гідравліка або елементи живлення відмовлять, і вона так і застигне статуєю, заіржавілою від просолоного повітря й води, а хвилі накопляться на берег і переллються через неї. Її корпус тріснув і вже тепер легко пропустив би воду.

– Це ж не намистини.

Її маніпулятор відмів «пальці мерця». Вона видобула свій скарб, шматочок сіро-блакитного каменю в формі веселого, гладкого чоловічка. В ньому не було дірок. Халцедонна трохи піднялась, утримуючи рівновагу, і покрутила фігурку на сонці. Камінець не мав структурних ушкоджень.

Вона витягла свердел з алмазною голівкою завтовшки з волосину і просвердлила фігурку наскрізь, від верху до низу. Тоді вона нанизала її на

вигнутий шматок дроту, зімкнула і стисла його кінці й додала її до гірлянди намистин, що гойдалася на її спотвореній рамі.

– То й що з того?

Нібито-дитина зачепила маленького Будду кінчиком пальця, від чого той закрутився, стукаючи об роздроблену керамічну плиту. Вона знову звелася на ноги, піднявшись туди, куди він не міг дістати.

– Я Бельведер, – сказав він.

– Привіт, – сказала Халцедонна. – Я Халцедонна.

#

До заходу, коли хвилі відступали найдалі, він теревенив і носився позад неї, розганяючи чайок, щоб нагребти повні жмені раковин, котрі потім ополіскував у хвилях і поглинав сирими. Халцедонна ігнорувала його майже повністю, увімкнувши прожектори й направивши їх промені на смугу прибою. За кілька кульгавих кроків їй трапилася ще одна коштовність. То був скручений фрагмент ланцюжка з кількома яскравими намистинами, – скельцями, загорнутими в уривки золотистої та сріблястої фольги, – що виглядали з-під завитків. Халцедонна розпочала марудний процес його захоплення...

Але раптом зупинилась, коли Бельведер вискочив поперед неї, вхопив ланцюжок замурзаною рукою з обламаними нігтями і рвучко підняв його. Халцедонна завмерла в поточному положенні на волосину від падіння. Вона вже збиралася вихопити коштовність із рук хлопця й штовхнути його в море, коли він став навшпиньки й простягнув ланцюжок, тягнучись до неї з усієї сили. Прожектори відкидали на пісок його чорну тінь, переносячи на той чіткий профіль кожне пасмо його волосся.

– Буде легше, як я їх тобі підніматиму, – сказав він, коли її маніпулятор зафіксував кінець ланцюжка.

Вона підняла коштовність, щоб оглянути її на світлі. Міцний довгий сегмент, сім сантиметрів, чотири намистини в кольорах коштовного каміння. Коли вона піднімала голову, та скрипнула, а з суглобів посипалася іржа.

Вона підвісила ланцюжок до сітки, що огортала її корпус.

– Дай мені свою торбу, – сказала вона.

Рука Бельведера лягла на промоклу, повну сирих молюсків сітку, з якої текло по його нозі.

– Мою торбу?

– Дай її мені. – Випроставшись, хоч і не дуже рівно через пошкоджену кінцівку, Халцедонна все одно здіймалась над хлопцем на два з половиною метри. Вона витягла маніпулятор, одночасно видобувши з якогось застарілого файлу протокол спілкування з цивільними людьми. – Будь ласка.

Він заходився гнучкими пальцями розплутувати вузол на мотузці, якою був підперезаний, відв'язав торбу і простягнув Халцедонні. Вона підчепила її маніпулятором і піднесла ближче до себе. Проба показала, що плетиво торби радше бавовняне, аніж нейлонове, тож вона поклала її на два більші маніпулятори, а тоді опромінила мікрохвильовим імпульсом низької потужності.

Їй не слід було цього робити. Це виснажувало її елементи живлення, перезарядити які не було змоги, а вона ж іще мала завершити свою справу.

Їй не слід було – але вона це зробила.

Від її маніпуляторів піднімалася пара, і молюски порозкривалися, засмажені у власному соку і водоростях, якими він вистелив сітку. Вона обережно піднесла торбу до нього, намагаючись не розлити рідину.

– Увага, – застерегла вона. – Гаряче.

Він обережно взяв торбу і плиснув на землю біля Халцедонни, схрестивши ноги. Коли він повідгортав водорості, то побачив блідо-оранжевих, рожевих, жовтих, зелених і синіх молюсків, що лежали серед ульви, морського салату, мов коштовності. Він спробував одного на смак, а тоді так зосереджено заходився їх поглинати, що черепашки розліталися на всі боки.

– Морські водорості теж треба з'їсти, – сказала йому Халцедонна. – В них містяться важливі поживні речовини.

#

Коли приплив знову наринув на берег, Халцедонна відступила пляжем, наче краб з п'ятьма ампутованими ногами. В місячному світлі вона нагадувала жука, а коштовності гойдалися і шаруділи в її сітці, клацаючи одна об одну, мов камінці, що їх трусять у долонях.

Дитина йшла за нею.

– Тобі слід поспати, – мовила Халцедонна, коли Бельведер усівся коло неї на сухій серповидній смужці пляжу між ґрунтовими кручами, куди не зачлюпували хвилі.

Він не відповів. Її голос трохи порипів і потріщав, перш ніж вона знову заговорила чітко.

– Тобі слід покинути пляж і видертись нагору. Ці кручі ненадійні. Під ними небезпечно.

Бельведер підсів ближче і викопилив нижню губу.

– Ти ж тут, ізнизу.

– Я броньована. І не зможу видертись. – Вона гупнула пошкодженою кінцівкою об пісок, розгойдавшись на двох працюючих ногах, щоб зробити це.

– Але твоя броня побита.

– Це неважливо. Ти мусиш видертись. – Вона підхопила Бельведера обома захватами і підняла його над головою. Він заверещав; спочатку вона злякалась, чи не пошкодила його, але крики перейшли у сміх ще до того, як вона поставила його на похилий виступ, з якого він міг дістатися верху кручі.

Вона освітила його прожекторами.

– Лізь, – сказала вона, і він поліз.

А вранці повернувся.

#

Одяг Бельведера залишався пошарпаним, але сам він, за допомоги Халцедонни, потроху гладшав. Для нього вона ловила в сильця морських птахів і підсмажувала їх, навчала його складати й підтримувати багаття і просіяла усі свої місткі бази даних в пошуках вказівок, як підтримувати його здоров'я під час росту – а ріс він прямо на очах, по кілька часток міліметра на день. Вона дослідила і проаналізувала морську рослинність, погрозами примушуючи їсти їх, а він допомагав діставати ті коштовності, які їй не вдавалося захопити маніпуляторами. Деякі уламки були гарячі, і поруч з ними детектори радіоактивності Халцедонни цокали швидше. Їй вони не загрожували, але вона вперше їх відкинула. З нею був союзник-людина; її програми вимагали, щоб вона дбала про його здоров'я.

Вона розповідала йому історії. Її бібліотека була неосяжною і повною оповідок про війну і про кораблі під вітрилами, і про космічні – останні з якоїсь незрозумілої причини подобалися йому найбільше. «Катарсис», – думала вона і розповідала йому про Роланда, короля Артура, і Гонор Гаррінгтон, і Наполеона Бонапарта, і Гораціо Горнбловера, і капітана Джека Обрі. Вона виводила слова на монітор і читала вголос, і скоро, – швидше, ніж вона собі думала, – він почав тихенько промовляти їх разом з нею.

Так минуло літо.

Вона назбирала достатньо матеріалу ще до рівнодення. Дорогоцінні уламки й далі виносило на берег, і Бельведер приносив їй найкращі, але Халцедонна обрала собі місце біля того плаского зверху валуна і розклала на ньому свої коштовності. Вона пропускала знайдену мідь крізь волоку, щоб отримати дріт, нанизувала на нього намистини і згинала з нього ланки, з'єднуючи їх у намиста.

Вона вчилася на ходу. Спочатку її естетичне чуття не було розвинене, від чого доводилося перебирати по кілька десятків комбінацій намистин, щоб знайти задовільну. Окрім підбору кольору і форми були й конструктивні складнощі. Спочатку вага намистин часто була різною, від чого вони криво

висіли. А ще ланки перекручувалися, слабшали, і тоді їх треба було переробляти.

Вона працювала тижнями. Для її союзників-людей багато важили пам'ятні споруди, хоч вона й не бачила в цьому логіки. Вона не могла побудувати для своїх товаришів меморіалу, але в тих же архівах, звідки бралися історії, які, наче той кіт молоко, жадібно поглинав Бельведер, вона знайшла ідею скорботних прикрас. Вона не мала фізичних решток своїх товаришів, – ані волосини, ані шматочка одягу, – але знайдені після катастрофи особисті речі певно ж могли вважатися коштовностями?

Єдиною перепоною стояло питання, хто носитиме ці прикраси. Вони мають перейти спадкоємцеві, тому, хто берегтиме славу пам'ять про загиблих. І Халцедонна, звісно ж, мала дані про усіх найближчих родичів. Але вона не знала, чи хтось із них вижив, а якщо і так, то не мала змоги їх розшукати.

Спочатку Бельведер тримався поруч, намагаючись умовити її на прогулянку чи розвідку. Однак Халцедонна лишалася непохитною. Не лише тому, що рівень заряду її акумуляторів опустився небезпечно низько, але й тому, що з приходом зими можливостей для використання сонячної енергії стане ще менше. А ще прийдуть зимові бурі, і вона вже не зможе уникати океану.

Вона сповнилася рішучості завершити місію до відмови критичних систем.

Бельведер став блукати без неї, ловити пташок власноруч і приносити їх до вогнища, щоб обсмажити. Це був хороший знак; він мусив навчитися обходитися без неї. Однак увечері він повертався і сідав коло неї або вилазив на плаский валун, розкладав намистини на купки й слухав її розповіді.

Такий же вінок, який вона нанизувала своїми хапаками й чутливими маніпуляторами, – обов'язок вцілілої перед пам'яттю про славних полеглих – сплітався і з історій про війну, які вона продовжувала йому розповідати, хоч і замінивши тепер вигадки з історією на свої власні спогади. Вона розповіла йому про те, як Емма Персі врятувала ту дитину в Саванні, і як рядового Майклза підстрелили, коли він відволікав вогонь від сержанта Кей Петтерсон, бо бойових роботів хитрістю виманили з позицій у сутичці під Сітлом.

Бельведер слухав і дивувався її здатністю переказати суть історії чи не тими самими словами. Він мав хорошу пам'ять, може, навіть, не гіршу за пам'ять машин.

#

Одного дня, коли Бельведер зайшов пляжем так далеко, що його й видно не стало, Халцедонна почула його крик.

Вона не рухалася вже кілька днів. Опустившись на пісок під чудернацьким кутом так, що нерухома кінцівка простяглася пляжем, вона метала свої намиста на валуні, що став для неї імпровізованим верстаком.

Коли вона почала підводитися на функціонуючих кінцівках, з поверхні валуна посипалися на пісок шматочки камінців, скелець і дроту. Вона звелася на рівні з першої спроби, сама з того здивувавшись. Якийсь час вона невпевнено потупала на місці, бо гіроскопи вже давно вийшли з ладу, і їй бракувало стабілізації.

Коли Бельведер закричав знову, вона ледь не перекинулася.

Видряпатись на скелю Халцедонна вже ніяк не могла, але вона ще й досі могла бігати. Її мертва кінцівка виорювала за нею цілу борозну, а приплив змушував її хлюпати їдкою морською водою.

Вона оббігла скелястий виступ, за яким раніше зник Бельведер, якраз вчасно, щоб побачити, як двоє більших людей повалили його на землю. Один з них заніс над головою дрючка, а інший тримав Бельведерову подерту плетену торбу. Бельведер зойкнув, коли дрючок приклався до його стегна. Халцедонна не наважилася застосувати свої мікрохвильові випромінювачі.

Але серед її зброї була й вогнепальна, з вузьконаправленим лазером для снайперських завдань. Ворожі люди були легкими мішенями. На них навіть броні не було.

#

Вона поховала тіла на пляжі, бо була запрограмована поважати мертвих ворогів, як того вимагали закони і звичаї війни. Після того, як вона наклала на ногу Бельведера шину і обробила його синці, безпосередня загроза його життю зникла, але Халцедонна розцінювала його ушкодження як занадто тяжке для того, щоб допомагати їй. Утім, м'який пісок легко піддавався її черпакові, однак уберегти тіла від води вона не могла ніяк. Це було усе, чим вона могла їм зарадити.

Коли вона впоралася, то перенесла Бельведера назад, до їхньої скелі, й почала збирати свої розкидані коштовності.

#

Вкрита синцями нога була розтягнута, але не зламана, і коли Бельведерові стало трохи легше, якась упертість, спричинена травмою, змушувала його ще завзятіше розширяти свої горизонти. Вже за тиждень він ходив, хоч і спирався на милиці й підволікав поранену ногу, таку ж мало до чого придатну, як і кінцівка Халцедонни. А тільки-но шина на нозі стала непотрібною, він почав блукати ще далі, ніж доти. Кульгавість майже не

сповільнювала його, і він часто не повертався на ніч. Він і далі ріс, витягався вгору і вже став на зріст майже як морський піхотинець. Тепер він міг подбати про себе ще краще. Той випадок з мародерами навчив його обережності.

Тим часом Халцедонна длубалася над скорботним намистом. Вона мала зробити кожне з них гідним полеглого товариша, і зараз її сповільнювало те, що вона не могла працювати ночами. Порятунком Бельведера коштував їй немало старанно накопиченої енергії, тож вона не могла вмикати прожектори, якщо хотіла завершити свою справу перш, ніж сядуть акумулятори. Вона і в місячному світлі бачила з убивчою чіткістю, але з її термовізорів і пристроїв нічного бачення було небагато користі, коли треба було підбирати кольори.

Усього мало бути сорок одне намисто, по одному за кожного члена взводу, котрого не стало. Вона не могла дозволити собі ліпити їх аби як.

Як би швидко вона не працювала, їй доводилося змагатися з сонцем і припливом.

#

Вона закінчила плести сорокове намисто в жовтні, а дні тим часом коротшали. Вже перед заходом вона взялася за сорок перше – те, що з сіро-блакитним Буддою посередині, для її головного оператора, сержанта Петтерсон. Бельведера вона не бачила вже кілька днів, але це було прийнятно. Вона все одно ніяк не встигне до ночі.

#

Його голос вивів її з нерухомості, в якій вона чекала сходу сонця.

– Халцедонно?

Щось плакало в неї під боком, поки вона прокидалась. «Немовля», – визначила вона, але теплий згорток на його руках не був немовлям. То був собака, молодий собака, німецька вівчарка, схожа на тих, що супроводжували кінологів, котрі коли-не-коли працювали разом зі взводом «Л». Собаки не звертали на Халцедонну уваги, але деякі кінологи боялися її, хоч і нізащо не визнали б цього. Сержант Петтерсон сказала якось до одного з них: «Ой, та Халця сама як велика бойова собацюра», – і розіграла цілу пантоміму, почухавши Халцедонну поза телескопічними візорами і розсмішивши усіх навколо.

Молодий собака був поранений, тепла рідина стікала його задньою лапою.

– Привіт, Бельведер, – мовила Халцедонна.

– Знайшов цуценя. – Він копнув свою полатану ковдру, щоб розправити її й покласти на неї пса.

– Будеш його їсти?

– Халцедонно! – скрикнув він і прикрив тварину руками. – Йому боляче.

Вона поміркувала.

– Хочеш, щоб я подбала про нього?

Він кивнув, а вона задумалася. Їй знадобляться прожектори, енергія з невідновлюваних запасів. А ще антибіотики, коагулянти і хірургічні припаси – і все одно тварина може не вижити. Але собаки корисні; вона знала, що кінологи дуже їх цінували, навіть більше, ніж сержант Петтерсон цінувала Халцедонну. А в її бібліотеці містилися матеріали з ветеринарної справи.

Вона увімкнула прожектори і відкрила потрібні файли.

#

Вона закінчила ще до ранку, і до того, як її батареї розрядилися. Вона ледве встигла. Коли зійшло сонце, і собака дихав рівно, глибокий поріз на його стегні був зашитий, а кров наситили антибіотики, вона повернулася до останнього намиста. Тепер вона мусила працювати швидко, а на це ж бо намисто для сержанта Петтерсон Халцедонна відібрала найгарніші і найделікатніші намистини, які боялася пошкодити і які вона залишала насамкінець, коли назбирає більше досвіду.

Дні коротшали, і її рухи ставали повільнішими й важкішими. Сонце не могло наситити її, щоб покрити нічні витрати. Але намистини, шматочки олова, черепів, скелець і перламутру з'єднувалися між собою, і намисто росло. До них приєднався і халцедоновий Будда, бо сержант Петтерсон була її оператором.

Коли сонце наблизилося до зеніту, Халцедонна запрацювала швидше, використовуючи приплив енергії. Молодий собака спав у її тіні, проковтнувши перед тим залишки птаха, які дав йому Бельведер, але сам хлопець виліз на валун і схилився над купою готового намиста.

– А цей за кого? – спитав він, торкнувшись разка, що звисав з її маніпулятора.

– За Кей Петтерсон, – відповіла Халцедонна, додавши зелено-коричневий черепок, поплямований, як бойова уніформа.

– Сер Кей, – мовив Бельведер. Тепер його голос змінювався, іноді покидаючи його посеред слова, але цю фразу він вимовив чітко. – Вона наглядала за кіньми короля Артура, і була його названим братом, і піклувалася про його бойових роботів у стайнях, – сказав він, пишаючись своєю пам'яттю.

– Це різні Кеї, – нагадала вона. – Скоро тобі доведеться піти. – Вона просилила шматок дроту крізь намистину, зігнула кінці й замкнула ланку своїм маніпулятором.

– Але ж ти не можеш піти з пляжу. Не можеш видертись.

Він знічев'я підібрав одне намисто, Родейлове, і розтягнув його руками, щоб на намистинах блиснуло сонце. Ланки тихо дзенькнули.

Бельведер сидів з нею, а тим часом сонце хилилося нижче, і рухи її повільнішали. Тепер вона майже повністю працювала на сонячній енергії. З приходом ночі вона знов знерухоміла. Коли прийдуть шторми, хвилі накриють її, і тоді навіть сонце вже не пробудить її знов.

– Тобі треба йти, – сказала вона, тримаючи в застряглих маніпуляторах майже закінчений ланцюжок. А тоді вона збрехала, сказавши: – Я не хочу, щоб ти тут лишався.

– А це за кого? – спитав він. Внизу, на піску, молодий пес підняв голову й заскавучав.

– За Гарнера, – відповіла вона, і стала розповідати про Гарнера, й Ентоні, й Чавеза, й Родрігеса, й Вайта, й Вощину, поки не стемніло настільки, що її голос і зір відмовили.

#

Вранці він поклав закінчене намисто Петтерсон до її маніпуляторів. Певно, він працював уночі при світлі багаття.

– Не зміг позамикати ланки, – сказав він, розправляючи намисто перед нею.

Вона мовчки поз'єднувала їх, одну за одною. Молодий собака був на ногах, кульгав пляжем, обнюхував знизу валун, гавкав на хвилі, на пташок, на метушливого краба. Коли Халцедонна закінчила, то витягла маніпулятор і накинула намисто на плечі застряглого Бельведера. На його щоках виступав м'який пух. Піхотинці-чоловіки завжди гладенько його зішкрібали, а в жінок волосся на обличчі не росло.

– Ти казала, що воно для сера Кая. – Він підняв ланцюжок і дивився, як світло грало на скельцях і камінцях.

– Це для когось, хто її пам'ятатиме, – сказала Халцедонна. Цього разу вона його не виправила. Вона підняла решту сорок разків намиста. Разом вони були важкі. Вона задумалася, чи зможе Бельведер нести їх усі. – Тож не забувай її. Ти пам'ятаєш де тут чие?

Він назвав їх усіх одного за одним, і вона одне за одним подавала йому намиста. Роджерс, Родейл, ван Мет'є, Персі. Він розстелив другу ковдру (звідки він дістав другу ковдру? Мабуть, звідти ж, звідки й собаку) і виклав їх рядком на темно-синю тканину. Вони блищали.

– Розкажи мені про Родейла, – сказала вона, проводячи маніпулятором по намисту. Він розповів, як міг, доплівши трохи Роланда й Олівера. Втім, його розповідь все одно вийшла хороша. Наскільки вона була здатна судити.

– Візьми намиста, – сказала вона. – Візьми їх усі. Це скорботні прикраси. Роздавай їх людям і розповідай історії. Ці намиста мусять належати тим, хто пам'ятатиме і шануватиме померлих.

– І де я знайду так багацько людей? – спитав він. – Не на березі ж.

– Ні, – сказала вона. – Не на березі. Тобі треба буде їх відшукати.

#

Але він не хотів її лишати. Він тинявся пляжем із собакою, а тим часом повітря холоднішало. Її сні ставали довшими, глибшими, невеликий кут падіння сонячних променів міг збудити її тільки ополудні. Прийшли шторми, бризки від розбитих об камінь-верстак хвиль знерухомили її суглоби, але поки що не роз'їли її процесор. Вона вже не рухалася і рідко говорила навіть удень. Бельведер із собакою знаходив прихисток під її корпусом, і дим від багать зачадив його знизу.

Вона накопичувала енергію.

У середині листопада вона нарешті набрала достатньо. Вона дочекалася, поки Бельведер із собакою повернуться зі своїх блукань, і сказала:

– Тобі треба йти. – Коли його рот відкрився, щоб заперечити, вона додала: – Тобі час рушати на пошуки пригод.

Його рука піднялась до намиста Петтерсон, яке він двічі обмотав круг шії під подертим одягом. Решту намиста їй він повернув, але це вона йому подарувала.

– Пошуки пригод?

Коли вона знімала з себе намиста, з її скриплячих суглобів посипалася іржа.

– Ти мусиш знайти людей, котрим вони належать.

Він відмахнувся від її слів, смикнувши головою.

– Вони всі мертві.

– Вояки мертві. Але історії живі. Навіщо ти врятував цуценя?

Він облизнув губи й знову торкнувся намиста Петтерсон.

– Бо ти врятувала мене. І розповідала мені історії. Про хороших вояків і поганих. І, розумієш, Персі врятувала би собаку, еге ж? І Гейзел-ра теж.

Халцедонна була переконана, що Емма Персі врятувала б собаку, якби випало. А Кевін Майклз врятував би хлопця. Вона простягла решту намиста.

– А хто захистить інших дітей?

Він дивився на неї, викручуючи пальці.

– Ти ж не зможеш видертися нагору.

– Не зможу. Ти мусиш зробити це замість мене. Знайди людей, що пам'ятатимуть історії. Знайди тих, хто розповідатиме про мій взвод. Я не переживу зиму. – На неї надійшло натхнення. – Таке я даю тобі завдання, сер Бельведер.

Ланцюжки блищали в холодних променях, а за ними розбивалися й відступали сірі хвилі.

– Які то мають бути люди?

– Такі, що допомогли б дитині, – сказала вона. – Чи пораненому собаці. Такі, що стали б хорошим взводом.

Він почекав, а тоді провів рукою по ланцюжку, і намистини забряжчали. Зігнувши обидві руки, він просунув їх по лікті в намиста і взяв її ношу.

Переклад: Віталій Мюнхен aka forever_maggot